

T I S K O V Á Z P R Á V A

STÁTNÍ PODNIK DIAMO DOKONČUJE ROZSÁHLÝ SYSTÉM PROTIMETANOVÝCH OPATŘENÍ NA OSTRAVSKU

Desátým rokem pracuje odštěpný závod ODRA státního podniku DIAMO na systému opatření, která ochrání ostravsko-karvinskou aglomeraci před ohrožením nekontrolovanými výstupy důlních plynů na povrch. V těchto dnech probíhá poslední vrtání odplyňovacích vrtů, čímž bude dokončen systém protimetanových opatření. Součástí projektu je také elektronický monitorovací systém, který přenáší data z celé oblasti na dispečink na bývalém Dole Jeremenko v Ostravě-Vítkovicích.

Desetiletý projekt nazvaný „Komplexní řešení problematiky metanu ve vazbě na stará důlní díla“ se blíží k závěru. Pro Moravskoslezský kraj je velmi důležitý, protože metan zde v minulosti způsobil nemalé škody a ohrozil životy lidí. „Projekt vychází z našich znalostí geologické stavby uhlonosného pohoří, průběhu tektonických systémů, lokálních mocností pokryvného útvaru, existence karbonských oken i starých důlních děl a dosavadních zkušeností z realizace bezpečnostních opatření, a to jak v Ostravsko-karvinském revíru, tak i v zahraničí,“ uvedl Tomáš Rychtařík, ředitel státního podniku DIAMO.

„Hlavní prioritou projektu je snížení ohrožení obyvatelstva před možnými mimořádnými událostmi spojenými s výstupy metanu na povrch a jeho pronikáním do obytných domů či průmyslových objektů. Zcela vyloučit případný únik metanu nelze, ale podařilo se minimalizovat rizika,“ dodal Petr Kříž, ředitel odštěpného závodu ODRA, s. p. DIAMO.

Stěžejní částí projektu byl Atmogeochemický průzkum, který v letech 2010–2016 zmapoval hlavní riziková místa výstupu důlních plynů na povrch v území o rozloze 43 km². Měřicí skupiny procházely terénem a prováděly odběr plynů vpichem sondou nebo tzv. zvonovou metodou, v zástavbě podle stanovené plošné sítě 10 x 10 m, na volných plochách 15 x 15 m. Jako hranice, která signalizuje možné nebezpečí, byla stanovena koncentrace 0,5 % metanu v půdním vzduchu. Na základě průzkumu vznikla mapa s odborným odhadem míry rizika výstupu důlních plynů v jednotlivých lokalitách.

Výsledky měření a stupeň možného ohrožení obyvatel objektů postupně posuzovala odborná komise, ta následně navrhla pro jednotlivá místa nejvhodnější ochranná opatření. Dělí se na

pasivní a aktivní, mezi pasivní patří například metanoměrná čidla a mezi aktivní například odplyňovací vrty.

Poslední vrty provádí specializovaná firma aktuálně nedaleko Mostu M. Sýkory na ulici Bohumínská v Ostravě. Atmogeochemickým průzkumem zde byla v těsné blízkosti objektu Měničny Dopravního podniku Ostrava změřena koncentrace metanu přesahující 2,5 %. Budovaný drenážní odplyňovací systém podzákladí stavby zamezí průniku metanu do prostor objektu.

Mezi posledními akcemi byla například také sanace staré štoly Augustin u terminálu Hranečnick a zabezpečení areálu fotbalového stadionu Bazaly.

Za dobu projektu bylo provedeno:

- 194 odplyňovacích vrtů
- 15 drenážních odplyňovacích systémů – cílené šikmé odplyňovací vrty do podzákladí staveb rodinných domů či průmyslových objektů
- 3 aktivní odplyňovací systémy pro řízené a cílené odsávání důlních plynů z podzemí
- 127 elektronických monitorovacích systémů s 528 snímači pro měření koncentrací důlních plynů a dalších parametrů

„Mezi nejnáročnější akce patří soubor protimetanových opatření v elektrárně v Ostravě-Třebovicích, kde se instaloval aktivní odplyňovací systém s 18 čidly, 2 odsávacími zařízeními a řadou odplyňovacích vrtů včetně drenážního odplynění budov. Dalším příkladem je základní škola v Ostravě-Radvanicích, kde byly v blízkosti objektu naměřeny koncentrace až 2 % metanu,“ doplnil Kamil Šperlín, specialista odštěpného závodu ODRA na protimetanová opatření. Tamní komplex opatření se skládá z drenážních odplyňovacích systémů v podzákladí objektu, instalace ventilátorů, 21 snímačů metanu, izolace podlah a rekonstrukce kanalizace. S typickými oplocenými komínky se mohou lidé běžně setkat na řadě veřejných míst, např. u obchodního centra Karolina v centru Ostravy.

Celé území je pod stálým dohledem ve formě elektronického monitoringu. Na dispečink státního podniku DIAMO na bývalém Dole Jeremenko v Ostravě-Vítkovicích je napojeno více než pět stovek čidel, obvykle instalovaných v kolektorech, ve sklepních prostorech objektů nebo na odplyňovacích komíncích. Dispečerské pracoviště funguje nepřetržitě a v případě potřeby vysílá na místo pověřené pracovníky a zajišťuje komunikaci s integrovanými záchrannými složkami Moravskoslezského kraje.

Součástí projektu bylo rovněž statické zajištění vybraných starých důlních děl - štol, které ohrožují občanskou zástavbu možným propadem nadložních vrstev. Průběžně probíhá i pravidelná údržba a monitoring 293 starých důlních děl a dříve realizovaných odplyňovacích

vrťů a elektronických monitorovacích systémů. Zároveň se řeší majetkoprávní vztahy u protimetanových opatření tak, aby byly všechny bezpečnostní prvky soustředěny pod státní podnik.

Projekt realizuje Sdružení „Velký metan“. Řízením a kontrolou je pověřen státní podnik DIAMO, jako subdodavatelé se na projektu podílí několik regionálních firem a Hornicko-geologická fakulta VŠB-TU Ostrava. Celkové náklady na desetiletý projekt byly stanoveny v realizační smlouvě na 1,059 mld. Kč a jsou hrazeny z programu Revitalizace Moravskoslezského kraje. Podle průběžných údajů došlo k mírné úspoře plánovaných nákladů.

Po ukončení projektu na konci roku 2019 bude veškerý provoz bezpečnostních prvků protimetanových opatření, jejich údržba a monitoring ve správě státního podniku DIAMO.

Kontakt: press@diamo.cz

DIAMO, státní podnik, se sídlem ve Stráži pod Ralskem je organizací, která realizuje zahlazování následků hornické činnosti po těžbě uranu, rud a části uhelného hornictví v České republice. Provádí sanační a rekultivační práce, spravuje více než 6 000 dílčích environmentálních zátěží na celém území ČR. Státní podnik zajišťuje svou činnost v regionech prostřednictvím 4 odštěpných závodů: Těžba a úprava uranu ve Stráži pod Ralskem (TÚU), GEAM v Dolní Rožínce, Správa uranových ložisek v Příbrami (SUL) a ODRA v Ostravě. DIAMO, s. p., k 31. 12. 2018 zaměstnával 2 216 lidí.